

Gy. Szabó Béla arcai

A három kontinensen — Kínától Mexikóig — számon tartott nagy fametsző nem szereti az ünnepi ódákat. A szerkesztőnek, aki ezúttal „dokumentálódni” jön a hetvenéves művész műtermébe, Gy. Szabó Béla mindjárt ünneprontó kérdést tesz fel: — Fekszik ez a művészet?

— Melyik? — kérdezhetne vissza a látogató, szénézve a szobában, s elgondolkodva azon a gazdagságon-változatosságon, amelyet a „Gy. Szabó” név kultúránkban közel fél évszázada jelent. A Mester (különben ezt a megszólítást sem kedveli, valóban túlságosan elkoptattuk már), válasza várva, vagy inkább a kérdést magyarázandó, a híres nemzetközi sakk-nagymestert idézi, jellemző iróniával-öniróniával: — Maróczy mondta, ha egy versenyen húsz világbajnok indul, valakinek utolsóinak is kell lennie...

Nos, Gy. Szabó Béla számtalan „világversenyen” indult már, de a „helyezéseire” igazán nem panaszkodhat. Igaz, volt idő (egyesek tudatában ma is kísért ez a szemlélet), amikor a tájképrajzolók közé akarták „internálni” (ő használja, tiltakozóan ezt a kifejezést), megfedkezve arról, hogy munkáinak nagyobb része figurális kompozíció. Valóban szemet gyönyörködtetőek, széles közönséget hódítók Gy. Szabó Béla fába metszett lírai tájai — akárcsak a pasztellek, amelyekből legújabb útivázlat-könyvében, a *Mexikói télben* is közreadott néhányat —, a mély emberismeretről tanuskodó nagy művek kiváltotta döbbenetet azonban a *Liber miserorum* lapozása közben vagy a Dante-sorozat egyes darabjait nézve élhetjük át.

És aztán jöttek a friss meglepetések. A *Korunk* képszerkesztése közben találkoztunk a Barabás Miklós Céh 1937-es kiállításán szerepelt, drámai *Edesanyám* portréjával, valamivel korábban az ugyancsak „a régi” Gy. Szabót idéző kiváló Dsida-illusztrációkkal (a *Bútorokhoz* készítette e vázlatokat). A több mint tízezer levonatot őrző mappák további meglepetéseket tartogatnak: kevesen ismerik a közel négy évtizede remekbe-vésétt Szabédi-arcmászt s az újabb arckép-sorozatot, amelynek a szellemes „se füle...” címet adta (a füleket nem véste ki); van köztük egy „füles” is, a zenész Nagy István markáns vonásaival. A kis méretben súlyos ex librisek — megannyi megtiszteltetés a könyvgyűjtőnek.

Az igazi meglepetés még hátravan: a legújabb fametszet, a hajóhintán égiszálló fiút s az alacsonyabbra merészkedő lányt ábrázoló dúc hátán felvázolt új mű, az *Önarckép mexikói görbe tükörben*. Ez a groteszk drámaiság valami újnak a kezdete, ilyet eddig nem láthattunk Gy. Szabó Béla grafikai lapjain. Az évei számát s a régen beérkezetttség megnyugvását nem ismerő művész egyetértően fogadja a szerkesztő észrevételét.

Gy. Szabó tehát újabb arcát mutatja felénk. Ismét az európai rangú, nagy grafikusét, aki nem csupán a ceruza s a véső kezelésében mester, hanem az ember belső világának feltárásában is.

KORUNK

Illyés Kinga műfaja

Szerencsés helyzetben vagyunk, mert egymás után hallgathatjuk a tegnapi és a mai Illyés Kingát, a biztos ízlésű, tehetséges tolmácsolót s a kivételes előadó-művészt, aki már túllépett a közvetítésen — önálló műfajt teremtett a maga számára, legalábbis társalkotói minőségben állt a verset szerető közönség elé. *Fagyöngy* című műsora (melyet két kiadásban nagy példányszámú lemez népszerűsített) várakozásaink igazolása volt: a romániai magyar lírát évek óta ügyszeretettel és értőn megszólaltató fiatal színész nő példát adott a puritánul művészi